

SUOMALAINEN KOULU ENGLANTILAISESTA NÄKÖKULMASTA

Marianne L. Stokke Norjasta ja Maureen Cruickshank Englannista tekivät kouluvierailunsa kahteen suomalaiseen kouluun ja tekivät siellä havainto. Vierailut suuntautuivat noin 360 oppilaan peruskouluun ja noin 263 oppilaan yläasteelle. Marianne L. Stokke totesi näin koulujen koon olevan samaa luokkaa kuin mitä koulut ovat Norjassa. Hän itse on rehtorina norjalaisessa peruskoulussa, jossa on noin 350 iältään 11–16 -vuotiasta oppilasta.

Maureen Cruickshank kiinnitti huomionsa erityisesti suomalaisen ja brittiläisen koulujärjestelmän erilaisuuteen. Suomalaisesta näkökulmasta katsottuna pieni yksityiskohta, jonka hän toi esille raportissaan, on pohjimmaltaan merkittävä kulttuurinen ero. Kun vierailijat saapuivat ensimmäiseen vierailukohteeseensa, 7-vuotiaat lapset leikkivät koulun pihalla, jota ei ollut aidattu. Maureen Cruickshankin mukaan se olisi mahdotonta lasten turvallisuuden suhteen Englannissa. Sen sijaan Marianne L. Stokken mukaan niin täytyy ollakin, kun kyse on Pohjoismaasta. Hän pitää myös itsestäänselvyytenä sitä, että suomalainen koulu on heterogeeninen. Molemmissa kouluissa, joihin vierailut suuntautuivat, vaikeammat erityistuen tarpeessa olevat oppilaat oli jaettu ryhmiin. Myös ne, joilla oli käyttäytymisvaikeuksia.

Marianne L. Stokke ja Maureen Cruickshank kirjoittivat erikseen omat vierailuraporttinsa. Näin heidän raporttinsa avaa havainnoijien oman taustan merkitystä siihen, mihin he kiinnostivat huomionsa suomalaisissa kouluissa.¹

VIERAILURAPORTTI

Maureen Cruickshank

The Oadby Beauchamp College, Leicestershire, Englanti

Why „did“ Finland come top in PISA?

Alakoulun toimintaidea perustuu inklusiiviseen ja ekologiseen ajatteluun. Näimme joitakin innostavia esimerkkejä erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden opettamisesta. Kolmantena vierailupäivänä aloitimme tutustumisen yläasteeseen. Koulu sijaitsi kaupungin ulkopuolella ja koulurakennus oli kaunis noin 10 vuotta vanha rakennus. Siellä oli loistavasti varustetut luokahuoneet, kaikissa luokissa televisio, piirtoheitin, tietokone ja runsaasti karttoja. Koulussa oli myös kaunista taidetta ja tekstiilejä.

Koulupäivän on klo 8.15–14.15, johon sisältyy 6 oppituntia kestoaltaan 45 minuuttia ja niiden välissä 15 minuutin välitunnit ja puolen tunnin mittainen lounastauko. Suomessa lämmin kouluateria on maksuton. Käyttäytyminen lounastauolla oli sivistynyttä ja itsepalveluna tarjottu eteni nopeammin kuin Englannissa, koska aikaa ei kulu maksamiseen. Opettajien osalle tuli vain minimaalinen valvontatarve.

Opettajat olivat hyvin ystävällisiä, rentoutuneita ja stressittömiä. Yläasteella, jossa vierailimme, keskimääräinen luokkakoko oli noin 18 oppilasta. Ala-asteella, jossa vierailimme, luokkakoko oli noin 25.

Opettajien työmäärä vaihtelee 18oppitunnista 23 oppituntiin viikossa ja kouluvuosi on yhtä pitkä kuin Englannissa. Kouluvuosi päättyy toukokuun lopussa ja alkaa elokuun lopulla. Kesäloman lisäksi on joitakin lyhyitä lomia.

Opettajat ovat korkeasti koulutettuja, heistä nuorimmat ovat 25-vuotiaita, kun taas Englannissa voi nähdä 22-vuotiaita opettajia. Henkilökunta resurssit olivat melko pienet, mutta varustus hyvää. Kaikilla oppilailla on jokaisessa oppiaineessa ilmaiset oppikirjat ja sen lisäksi

¹ Toimittanut Liisa Kyyrönen

myös ilmaiset työkirjat. Englannin tunnilla opettaja antoi oppilaille kirjan, josta he saattoivat verrata omia kotitehtäväsuorituksiaan ja korjata niitä. Kaikki luokat olivat oppimistaidoiltaan sekaryhmiä ja kaikki oppilaat kulkevat yhdessä koko kouluajan. Oppilaat, jotka ovat erityistuen tarpeessa, on huomioitu hyvin, mutta lahjakkaiden oppilaiden erityistarpeiden huomioimisesta emme saaneet näyttöä.

Seurasimme englannin ja suomen kielen oppitunteja ja näimme mielenkiintoisen tavan toteuttaa parityöskentelyä. Opettaja halusi, että parin muodostivat joko parempi ja heikompi oppilas tai tavallisimmin poika ja tyttö.

Suomalaisessa koulussa ei ole mitään 16-vuotiaana suoritettavaa tutkintoa. On olemassa joitakin valtakunnallisia testejä ja koulut, joita ei ole valittu testeihin, voivat kopioida tehtävät teettääkseen ne oppilailla.

Kaikilla suomalaisilla kouluilla on kovaäänissysteemit ja ne käyttävät niitä. Tietokoneita näimme käytettävän vain tietotekniikan tunneilla. Myös luonnontieteiden opetus tapahtui pääsääntöisesti tavallisissa luokissa ja näiden aineiden erikoistiloilla näytti olevan vain vähän käyttöä.

Miksi Suomi pääsi PISA:ssa huipulle? Mielestäni sain joitakin todisteita tekijöistä, jotka voisivat selittää menestymistä:

- Korkeasti koulutettu ja hyvin motivoitunut opetushenkilökunta, jonka opetusvelvollisuus on melko kevyt
- Erilaisten oppilaiden muodostamat opetusryhmät ilman erityisiä stressitekijöitä
- Suhteellisen väljä koulupäivä, jossa vuorottelevat 45 minuutin oppitunnit ja 15 minuutin välitunnit
- Ei testeihin ja tutkintoihin painottuvaa opettamista